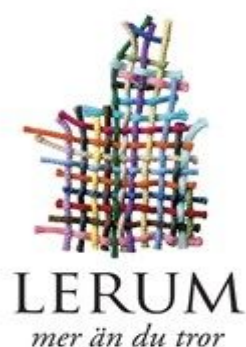

AGENDA 2021 MED SIKTE PÅ AGENDA 2030

Budget 2021 med plan för 2022 och 2023 för Lerums kommun

1. Budget 2021

2020 har varit ett omvälvningens år - 2021 innebär en plikt att möta de utmaningar som detta nya normala formar. Socialdemokraterna lägger därför fram en hållbar budget med fast långsiktig förankring i Agenda 2030. Vi formar Lerums kommun baserat på allas lika värde och lika rätt. Ett starkt samhälle byggs där Socialdemokraterna i Lerums kommun avser möta de utmaningar som pandemin skapat genom att våga möta upp med investeringar i vår gemensamma välfärd. Trygga anställningar är ett fundament för det starka samhället och Lerums kommun är ett föredöme i frågan.

Vi vill skapa ett samhälle med samhällsansvar, där ingen lämnas utanför och där vi har ett jämlikhetsfokus. Vi bereder möjligheter att möta kompetensbehov som uppstår i samhället, arbetslösheten bekämpas för att minimera utanförskapet och vi vill skapa social hållbarhet.

Hållbarhetsbegreppens sociala dimensioner är: Hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.

2. Övergripande styrdokument.

Agenda 2030

Sverige räknas som ett av de länder som har bäst möjligheter att nå de globala målen. Lerum arbetar redan med omställningen mot ett mer hållbart samhälle men behöver göra mer. Det är viktigt att vi som kommun engagerar oss i agendan. Det är på kommunal nivå som länken mellan politiken och medborgarna finns och det är här man kan göra mest för att nå de globala målen.

Lerum har alltså ett mycket stort ansvar för att vara med och skapa ett hållbart samhälle för oss, våra barn och framtiden!

Vision 2025

Kommunen har ett viktigt uppdrag. Det består i att säkerställa att medborgarna i Lerums kommun har tillgång till stöd och service inom viktiga områden som skola, vård och omsorg. Kommunen ska också se till att den grundläggande infrastrukturen fungerar och arbeta för att Lerums kommun i sin helhet ska utvecklas positivt.

För att tydliggöra vad Lerums kommun ska kännetecknas av för att vara en attraktiv kommun att leva, arbeta och bo i har kommunfullmäktige antagit Vision 2025. Den slår fast att Lerum ska bli Sveriges ledande miljökommun, och att kommunen ska kännetecknas av hållbarhet, kreativitet och inflytande.

Visionen ska genomsyra organisationen, verksamheten och alla beslut som fattas.

LERUMS KOMMUNS VISION – ledande miljökommun 2025.

Att vara Sveriges ledande miljökommun 2025 innebär att värna både den yttre och inre miljön, därför är visionen uppbyggd av de tre ledorden hållbarhet, kreativitet och inflytande. Visionen täcker in alla de tre dimensioner, ekonomisk, social och ekologisk, av hållbar utveckling.

Lerum ska bli Sveriges ledande miljökommun och det ska avspeglas i den ekonomiska politiken. Den ekonomiska uppföljningen ska gå hand i hand med kvalitetsuppföljning av våra verksamheter.

Skatt är inget mål i sig, skattesatsen ska sättas efter de behov kommunen har.

Inga kommunala verksamheter ska säljas ut, utan investeringar sker i vår kärnverksamhet: vård, skola och omsorg. Kommunens verksamhet är överordnad ekonomin.

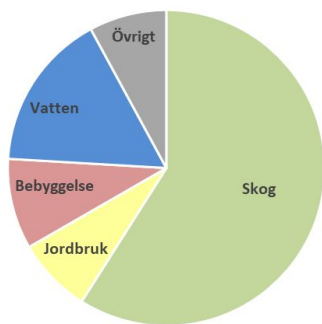
Målbild 2040

Målbild 2040 är en samling framtidsberättelser som syftar till att tjäna som ledstjärnor för framtagande av en ny översiktsplan och beskriver ett potentiellt framtida Lerum år 2040. Målbilderna är formulerade i linje med visionen. För att målbilderna ska vara en ledstjärna för kommande översiktsplan har de skapats med ett tidsperspektiv på 20-30 år framåt i tiden. När den kommande översiktsplanen antagits är tanken att den ska ersätta Målbild 2040 som övergripande styrdokument.

3. Politisk vilja och inriktning för perioden 2021 med plan för 2022 -2023

3.1 Övergripande

Lerum ska vara en kommun i framkant – jämställd och hållbar. En i verklig mening modern kommun. Vi arbetar med social och ekologisk hållbarhet som bas i ett brett utvecklingsområde. Vår viktigaste tillgång är alla kommuninvånare. Alla ska kunna ta del av och bidra till en positiv utveckling. Genom att minska ojämlikheten och se till att alla kan ta aktiv del i bygget av Lerums kommun skapar vi tillsammans en jämställd och långsiktigt hållbar kommun.

Lerum är en rik kommun, inte minst rik på fin natur!
Naturen är en viktig resurs, nu och för framtida generationer.

Lerums invånare har nära till naturupplevelser såsom skogsvandringar, bärplockning och bad, men även andra har möjlighet att uppleva den fina naturen. Därför finns det goda möjligheter för lokala företag att ta hand om dessa ekoturister. Så förutom upplevelser kan vår fina natur, innebära arbetstillfällen.

Naturen är viktig på många fler sätt, den förser oss bland annat med mat och dricksvatten. Naturens våtmarker kan hjälpa oss att ta hand om översvämningar, minska erosion i vattendrag (rasrisker). Våtmarkerna är dessutom värdefulla under perioder med torka samt att de ger en bra boendemiljö för olika växt- och djurarter.

Bin och andra insekter, som behövs i det lokala jordbruket för pollinering, mår bra av ängsmarker, marker med naturbete men även skogsmark.

Vår skog hjälper oss att rena luften, exempelvis från koldioxid, och ger oss byggmaterial, pappersråvara och bränsle. Skogen dämpar också buller från exempelvis biltrafiken.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

3.2 Skolan

Kommunens alla barn har rätt till en bra start i livet som ska skapa framtidstro. Alla kommunens verksamheter som riktar sig till barn ska ha ett tydligt kompensatoriskt uppdrag. Barnens bästa ska alltid sättas i första rummet och barn ska ha möjlighet att påverka och vara delaktiga i de beslut som berör dem. För oss är det viktigt att barn och unga har möjlighet att välja sin egen framtid oavsett bakgrund.

Personalen i pedagogiska verksamheter ska ges möjlighet att utveckla bästa möjliga metoder för att se varje enskilt barn. Lärarnas utrymme för undervisning måste öka och eleverna ska mötas och utmanas i sin kunskapsörst. Barnens behov av goda lärare möts genom fokus på att vara en attraktiv arbetsgivare. Barnens kreativitet ska utvecklas genom god tillgång till kultur, fritid och föreningsliv. Barnens möjligheter att röra sig och ta plats i det offentliga rummet ska vara utgångspunkt när staden planeras. Alla föräldrar ska känna sig trygga med att låta sina barn växa upp i Lerum.

För oss är det mycket viktigt att säkerställa att barn och unga får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling och hållbara livsstilar.

Alla som arbetar i skolan ska arbeta enligt skolans värdegrund samt larma om ett barn far illa, kunna säga ifrån om ett barn är utsatt för kränkningar och mobbning.

Det är viktigt att barn har tillgång till giftfri och näringsrik skolmat.

Uppdrag

Förskola

- Lågt antal barn i förskolegrupperna.
- Socioekonomisk resursfördelning införs i förskolan
- Tillgång till öppen förskola finns i alla större tätorter.

Skola

- Läxhjälp ska erbjudas i samband med både grundskola, fritids samt på gymnasiet.
- Geografisk fördelning av resurser till skolorna avseende resor som främjar studierna.

Gymnasiet

- Gymnasiet utvecklas till lärcentrum.

Övrig skolverksamhet

- Fritidsgårdsverksamhet ska finnas i alla kommundelar.
- Skolhälsovården förstärks.
- Arbetet mot mobbning förstärks i samtliga av kommunens skolformer.
- Det drogforebyggande arbetet ska genomsyra högstadie samt gymnasieverksamheten.
- Arbetet med barn med behov av särskilt stöd intensifieras

3.3 Stöd och omsorg

Alla människor ska känna sig inkluderade i Lerums kommun. Samhället ska anpassas efter våra invånares behov.

Vi skall skapa trygghet och stöd för äldre i behov av omsorg både för de som har funktionsvariation samt invånare som har svårt att hitta egen försörjning.

Vi skall skapa en äldreomsorg där du känner dig trygg, där du har en tillit att få möta kompetent personal och där du får vara delaktig. Vi kommer att satsa på att bygga olika former av bostäder för äldre och utveckla ett äldrecenter i Höjdenområdet.

Alla människor i världen har behov av att få näringsrik kost och äldre har i de flesta fall ett större behov av att få en näringsrik, giftfri och varierad kost för att få en bra ålderdom. Vi vill att alla äldreboenden ska servera en näringsrik, giftfri och specialanpassad kost till alla boende.

Vi vill se en kraftsamling för att säkerställa att folkhälsoarbetet inkluderar alla barn, unga samt vuxna som lever med funktionsvariationer. Vi vet att människor med funktionsvariationer är

överrepresenterade när det gäller psykisk ohälsa samt att känna delaktighet och inkludering i samhället, vilket är en central hälsofråga. Därför är det viktigt att höja den allmänna kunskapen och medvetenheten inom området för att nå de folkhälsopolitiska målen och en jämlik hälsa.

De invånare i Lerums kommun som kan arbeta och försörja sig själv ska arbeta men det är också viktigt att de invånare som har behov av ekonomiskt stöd från kommunen får det. Det är även viktigt att det stödet som invånarna får från kommunen möjliggör en skälig levnadsnivå. Invånarna får stöd i att komma i arbete om de kan arbeta. En ökad andel invånare i arbete medger ett minskat behov av försörjningsstöd i kommunen.

Många anhöriga i kommunen är ett stort stöd och en stor trygghet till sina nära. Dessa anhöriga kan ha behov av stöd i form av olika insatser från kommunens sida. Det kommunala anhörigstödet utvecklas genom olika insatser, exempelvis flexibel växelvård med utökade platser.

3.3.1 Jämlikhet

Lerumsbor ska känna social och ekonomisk trygghet i vardagen. Socialtjänstens insatser ska bygga på långsiktighet, samverkan och helhetssyn samt vara förebyggande och ha barnen i fokus. Äldre i Lerums kommun ska kunna påverka och ha inflytande över sin vardag och i samhället. Mötet med omsorgsmedarbetarna ska präglas av kontinuitet och kvalitet. Personer med funktionsvariationer ska kunna delta i samhällslivet på lika villkor för att främja hälsa och delaktighet.

Uppdrag

- Familjecentraler införs i alla kommundelar.
- Familjecentral med fokus på äldre införs.
- Bostäder för äldre tryggas i hela kommunen.
- Äldrecenter i Höjdenområdet.
- Anhörigstödet utvecklas och stärks.
- Fria resor med kollektivtrafiken för pensionärer i kommunen.
- Fria resor med kollektivtrafik för de med funktionsvariationer utreds.
- Kostnad för färdtjänstresor jämförs med kollektivtrafikkostnader.
- Skapa kommunala beredskapsanställningar för de som står långt ifrån arbetsmarknaden.
- Trygga anställningar prioriteras inom kommunens verksamheter.
- Kompetensutveckling möjliggörs.

3.4 Klimat och Miljö

Lerums kommun ska präglas av närhet till naturen och vara en grön kommun. Vi prioriterar gång-, cykel- och kollektivtrafik och vi har höga ambitioner för kommunens miljöarbete. Den egna organisationen ska vara ett föredöme.

Vatten är vår viktigaste naturresurs och vårt viktigaste livsmedel, och är därför viktigt att skydda. En trygg och långsiktigt hållbar vattenförsörjning och hälsomässigt säkert vatten kräver i grunden ett väl fungerande grund- och ytvattensystem.

Lerums kommun ska ha ett naturvårdsprogram där bland annat skapandet av fler våtmarker och biologisk mångfald är viktiga ställningstaganden.

Vi ska ha en plan för hur kommunen genom inköp, markbyte eller på annat sätt säkrar så att tätortsnära skogsnatur inte kalavverkas eller på annat sätt hindrar invånarnas möjligheter att få naturupplevelser och välbefinnande i tätortsnära natur. Det är en viktig del i arbetet med folkhälsa. Kommunens skogsmark ska skötas på ett modernt ekologiskt sätt.

Miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall sker under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverk, för att avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

Vi har nytta av naturen på många olika sätt, detta kallas ekosystemtjänster.

FÖRSÖRJANDE	REGLERANDE	KULTURELLA
<p>Till exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spannmål • dricksvatten • trävirke • bioenergi 	<p>Till exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pollinering • vattenrening • klimatreglering • luftrening 	<p>Till exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • friluftsliv • hälsa • turism • naturarv

STÖDJANDE

Behövs för att övriga ekosystemtjänster ska fungera, exempelvis:

- fotosyntes
- vattnets kretslopp
- produktion av näringsrik jord (nedbrytning av växter)

Vi socialdemokrater vill att vi tar tillvara naturen i Lerum, på ett ansvarsfullt sätt, så att vi utnyttjar, skyddar och utvecklar dessa ekosystemtjänster medan de finns kvar!

 <p>2 INGEN HUNGER</p>	 <p>3 HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE</p>	 <p>6 RENT VATTEN OCH SANITET</p>	 <p>7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA</p>
<p>DELMÅL 2-4</p> <p>HÅLLBAR LIVSMEDELS- PRODUKTION OCH MOTSTÅNDSKRAFTIGA JORDBRUKSMETODER</p>	<p>DELMÅL 3-9</p> <p>MINSKA ANTALET SUKKOMMS- OCH DÖDSFALL TILL FÖLJ AV SKADLIGA KEMIKALIER OCH FÖRORENINGAR</p>	<p>DELMÅL 6-1</p> <p>SÄKERT DRICKSVATTEN TILL FÖR ALLA</p>	<p>DELMÅL 7-2</p> <p>ÖKA ANDELEN FÖRNYBAR ENERGI I VÄRLDEN</p>
	<p>DELMÅL 6-6</p> <p>SKYDDA OCH ÅTERSTÄLL VATTENRELATERADE EKOSYSTEM</p>	<p>DELMÅL 6-3</p> <p>FÖRBÄTTRA VATTENKVALITET OCH AVLOPPSRENING SAMT ÖKA ÅTERANVÄNDNING</p>	<p>DELMÅL 7-3</p> <p>FÖRÖKBLA ÖKNINGEN AV ENERGIEFFektivITET</p>
 <p>12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION</p>	 <p>13 BEKÄMPA KLIMAT- FÖRÄNDRINGARNA</p>	 <p>14 HAV OCH MARINA RESURSER</p>	 <p>15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD</p>

Uppdrag

- Kommunen genomför kraftfulla satsningar på solenergi genom investering av solceller på alla kommunala byggnader där det är relevant.
- Öka energieffektiviteten bland kommunens medborgare.
- Kommunen har tydliga ägardirektiv för sina bolag mot långsiktig hållbarhet.
- En återvinningscentral, som bl.a. innehåller ett återbruk, byggs snarast och etableras i Stenkullen.
- Skydda och återställa vattenrelaterade ekosystem.
- Starta planering för nya våtmarker.
- Det tas fram ett modernt Skogsvårdsprogram.
- Ta fram en lokal livsmedelsförsörjningsplan som bl.a. innehåller stöd till lantbrukare att ställa om till giftfri odling och till småskalig grönsaksodling i våra hem.
- Kommunen stöttar lantbrukare att ställa om till giftfri odling.
- Öka andel ekologisk och giftfri odlad mat.
- Ingen tillförsel av giftiga kemikalier till mark och vatten.
- Samordna och utreda möjligheterna till biogasproduktion i kommunen.
- Genomföra de åtgärder som specificeras i det kommunala naturvårdsprogrammet

3.5 Näringsliv

Lerums kommun ska aktivt och intensivt arbeta med näringslivsutveckling. Vi ska hela tiden arbeta med att värna både det näringsliv som finns i kommunen men även för att nya företag och branscher etableras och stannar kvar i kommunen. Med förbättrad infrastruktur skapas ytterligare möjligheter för lokalt företagande. Vi ska verka för schysta villkor och tydliga miljökrav vid upphandlingar. Samarbete med näringsliv och tydliga upphandlingar är viktiga verktyg i ett offensivt näringslivsfrämjande arbete.

Samhällsbygget tar sikte på framtiden. Viktigt är stark ekonomisk tillväxt, full sysselsättning, socialt och ekologiskt hållbar utveckling. Kommunens upphandlingar ska ta tillvara de tre hållbarhetsbegreppen.

Uppdrag

- Ungdomar i Lerums kommun ska erbjudas feriearbete
- Praktikplatser finns i kommunen.
- Lokalt företagande ska främjas.

- Utveckla socialt och ekologiskt hållbar besöksnäring.
- Utveckla arbetsmarknadsenheten.
- Nya verksamhetsområden pekats ut i samband med planarbeten

3.6 Bostäder

Det är viktigt att det blir blandade upplåtelseformer i bostadsbyggandet. Vi måste fortsätta att bygga fler hyresrätter för klara behovet för alla behov.

För oss är det självklart att bostadsbyggandet är energismart och ekologiskt och socialt hållbart. Vi är positiva till att bygga i trä som en del i att uppfylla klimatstrategin.

Bostäder ska byggas i alla kommundelar och vi ska medverka till att lokala byggföretag vill bygga i Lerums kommun.

Strategiska markköp ska vara en viktig del av kommunens bostadspolitik.

Uppdrag

- Blandade upplåtelseformer i bostadsbyggandet genomförs.
- Hyresrätter prioriteras i detaljplaner och bostadsbyggande.
- Hållbara bostäder till rimligt pris.
- Stimulera till att bygga i trä.
- Öka de strategiska markköpen.

3.7 Fritid

Lerum ska vara en attraktiv och framgångsrik fritidskommun. Ett varierat utbud både i kommunens regi och i föreningslivet ska erbjudas, där kommuninvånare med olika bakgrund kan mötas. Med aktiviteter i hela kommunen ser vi fritiden som en viktig hållbarhetsfaktor. Detta gör Lerum attraktivt för boende, besökare och företag.

Genom ekonomiskt stöd till föreningslivet och investeringar i olika anläggningar i alla kommundelar skapas förutsättningar för en meningsfull fritidsverksamhet.

Det finns ett behov av fler mötesplatser, gärna i grönområden där invånarna kan mötas.

Uppdrag

- Ridleder och vandringsleder byggs så att vi får en "rundare" kommun.
- Lekplatser för barn och unga, likt Spindelskogen i Floda byggs i alla kommundelar.
- En simhall byggs och lokaliseras Stenkullen.
- En komplement-ishall byggs och lokaliseras i Stenkullen.
- En boulebana inomhus anläggs.
- Gröna kilar säkras för alla genom detaljplanarbetet.
- Sommarlovskort för barn och unga i kollektivtrafik.
- En ny racketanläggning byggs på del av Hede 2:3.

3.8 Kultur

Lerum ska vara en attraktiv och framgångsrik kulturkommun. Med aktiviteter i hela kommunen ser vi kulturen som en viktig hållbarhetsfaktor. Detta gör Lerum attraktivt för boende, besökare och företag.

Uppdrag

- Ett kulturhus byggs centralt i kommunen.
- Kommunens kulturmiljöprogram uppdateras.

3.9 Arbetsliv

Lerums kommun ska vara en jämställd och diskrimineringsfri arbetsgivare där tillsvidareanställning och heltid ska vara norm. Med hög kompetens, bra arbetsvillkor för medarbetarna, och ett gott ledarskap som tas tillvara i en lärande organisation, skapar vi kvalitet i kommunens verksamheter. Vi ska ha en nära samverkan med de fackliga organisationerna. En arbetsgivare i framkant kräver långsiktiga strategier för kompetensförsörjning och arbetsmiljö.

Lerums kommun ger den som står långt ifrån arbetsmarknaden bästa möjliga stöd.

Uppdrag

- Kraftiga arbetsmiljöåtgärder, med en aktiv förebyggande företagshälsovård.
- Heltidsanställningar ska vara norm vid alla anställningar.
- En friskvårdspeng som möjliggör en hälsosam livsstil.
- Styrning och ledning sker tillitsbaserat.
- En hållbar kompetensförsörjningsstrategi tas fram.
- En utbyggd arbetsmarknadsenhet.

3.10 Jämställdhet

Lerums kommun ska vara ett föredöme på jämställdhetsområdet och en öppen och välkomnande kommun där alla människor ska känna sig trygga oavsett etnicitet, kön, sexuell läggning och könsidentitet, ålder, funktionsvariationer eller religion. Vi ska vara en bra arbetsgivare och ge god och jämställd service till alla kommuninvånare. Vi ska utveckla ett strategiskt arbete mot rasism, fördomar och diskriminering.

Uppdrag

- Bostadsbyggande ska vara socialt hållbart och motverka segregation.
- Utveckla konceptet ”Plattform Lerum”
- Aktivt arbeta för jämställda löner.

3.11 Integration

För oss Socialdemokrater är det självklart att vi ska fortsätta med det goda integrationsarbetet, men vi ska också vara tydliga att ställa krav. Alla som kan jobba ska jobba – oavsett vem man är.

Uppdrag

- Erbjud matchning mellan arbetslösa ungdomar och behovet av arbetskraft i Lerum.
- Koppla ihop nyanländas SFI-utbildning med samarbete rörande arbetsplatser i Lerum för praktik.
- Att ordna permanenta bostäder till dessa nya Lerumsbor är en prioriterad fråga.

3.12 Folkhälsa

Utveckla en strategi för att skapa en jämlik och likställd folkhälsa i Lerums kommun. Vi satsar på förstärkt skolhälsovård och all verksamhet för barn och unga ska ha ett barnhälsoperspektiv. Rörelse och kreativitet är viktiga bidrag till folkhälsan.

Familjecentraler är en viktig hälsoverksamhet och vi verkar för att det ska finnas familjecentraler alla kommundelar. Som en del i utvecklingen av familjecentralarbetet vill vi starta öppen förskola någon gång per vecka i samtliga kommunorter.

Tandvården har en unik möjlighet att komma i nära kontakt med barn. Genom att etablera folktandvården på familjecentraler, så ökar möjligheten att fånga upp de barn som far illa i ett tidigt skede och ge stöd till både barn och vårdnadshavare.

Vi vill göra det drogförebyggande arbetet kraftfullare och det ska bli en mycket tydligare del i arbetet med barn och ungdomar.

Alla invånare skall ha tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsvariation. Grönområden, gröna kilar, är också viktiga för flera ekosystemtjänster.

Det är viktigt att säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.

Uppdrag

Frågor om folkhälsa, jämställdhet och jämlikhet ska tydligt integreras i alla kommunala beslut

- Kraftiga arbetsmiljöåtgärder genomförs, med en aktiv förebyggande företagshälsovård.
- Heltidsanställningar ska vara norm vid alla anställningar.
- En friskvårdspeng till kommunens anställda som möjliggör en hälsosam livsstil.
- Familjecentraler införs i alla kommundelar – både traditionella och med fokus på äldre.
- Insatserna stärks för att förebygga och behandla drogmissbruk.
- Bevara de ”gröna kilar” som finns och i alla detaljplaner skapa ”gröna kilar”
- Utveckla folkbildningen om hållbara livsstilar

Trygghet

Upplevd trygghet, utsatthet för brott och faktisk säkerhet i det offentliga rummet handlar ytterst om den enskildes tillit, förtroende, social förankring och delaktighet. Vi vill därför samverka brett om de utmaningar som finns. Trygghet är förutsättning för det jämlika samhällsbygget, det kan inte skapas med skattesänkningar, nedskärningar och sänkta löner. Istället behöver vi samlas för att minska klyftorna, bryta segregationen, bekämpa brottsligheten och stärka sammanhållningen i Lerums kommun.

Uppdrag

- Kulturhuset i Lerums kommun byggs.

Sektorernas ramar

Socialdemokratiska förändringar gentemot förvaltningens förslag:

- Reserverat utrymme KS -10 miljoner
- Förvaltningsgemensam resurs -6 miljoner
- Stab och utveckling -6 miljoner
- Lärande +9 miljoner
- Stöd och omsorg +13 miljoner

Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	verksamhetsplan 2020	justering 2021	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Gemensamma					
– Resultatreglering	3,0	0,0	3,0	3,0	3,0
– Reserverat utrymme KS	14,1	-14,1	0,0	10,0	10,0
– förvaltningsgemensam åtgärd		-8,0	-8,0	-8,0	-8,0
– Ny skatteprognos aug20				5,9	35,5
Fördelade nettokostnader					
– förvaltningsgemensam resurs		0,0	0,0	6,0	6,0
– Stab och utveckling	177,6	-12,1	166,5	171,5	171,5
– Samhällsbyggnad	153,9	11,8	165,7	169,6	173,6
– Lärande	1 344,5	45,0	1 389,5	1 424,9	1 471,3
– Stöd och omsorg	814,5	27,4	841,9	864,3	896,2
– Finansförvaltning	-33,8	-19,9	-53,7	-60,3	-66,9
Summa	2 473,8	30,1	2 503,9	2 586,9	2 692,2

Investeringsbudget Socialdemokraterna i Lerum

Socialdemokraternas förändringar gentemot förvaltningens förslag är markerade i rött

Objekt	Byggår	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl inkl inventarier
Förskolor					
Förskola Hallsås 16:1	2020-2023	10 000	16 000	30 600	58 600
Förskola Tollered	2021-2023	10 000	38 000	30 800	79 800
Förskola Olstorp	2021-2022	27 000	15 400		42 400
Förskola Bäckamaden 2	2022-2023		10 000	34 400	44 400
Förskola Björkhyddan	2020-2021	10 100			19 600
Förskola	2023			38 000	
Förskola	2023			38 000	
SUMMA		57 100	79 400	171 800	
Objekt					
Objekt	Byggår	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl inkl inventarier
Skolor					
Gymnasiet	2024-2026	3 000	3 000	3 000	513 000*
Grundskola Norra Hallsås	2022-2024	10 000	158 000	210 000	429 000
Torpskolan om- och tillbyggnad	2021-2024	50 000	81 000	30 000	237 000
Lekstorpsskolan om- och tillbyggnad	2019-2021	34 500			96 000
Östad skola anpassning till F-6	2022-2023		x x		x
Berghultskolan utbyggnad	2021-2023	52 000	52 000	30 000	134 000
Ny Aspenässkola	2023			10 000	400 000
Ny skolstruktur 0 - 6, inkl Östad	2021 - 2023	30 000	10 000		40 000
SUMMA		179 500	304 000	283 000	
Objekt					
Objekt	Byggår	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl inkl inventarier
Fritidsanläggningar					
Rackethall	2023			40 000	40 000
vattenpalatset (renovering)	2021	5 000			5 000

Ny simhall. Markköp 2021	2023-2024	10 000	10 000	110 000	130 000
Komplementishall	2023-2024		10 000	60 000	70 000
Ny ismaskin	2021	100			100
Piren	2021	3 000			3 000
Idrottshall Gråbo	2020-2021	30 500			65 500
Kulturhus	2021-2023	10 000	50 000	50 000	110 000
Ridvägar	årligen	1 000	1 000	1 000	
Vandringsleder och spår	årligen	1 000	1 000	1 000	
SUMMA		60 600	72 000	262 000	
Objekt	Byggår	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl ink inventarier
Boenden					
Ersättningslokal Aspenhuset	2022		10 000		10 000*
kommunhus 3	2020-2021	4 000			4 000*
Äldrecentrum, nya höjdenhemmet					Förbo
Nytt äldreboende 23 -25, ev. Gråbo	2025			5 000	??
Ddaglig verksamhet	2022-2023		x x		x
Boende för nyanlända	2021-2023	5 000	5 000	5 000	
SUMMA		9 000	15 000	10 000	
Objekt	Pågår år	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
Infrastruktur					
Kollektivtrafik och hållbart resande	årligen	4 000	3 000	3 000	
Ökad trafiksäkerhet	årligen	3 000	3 000	3 000	
Tillgänglighetsanpassning gator och GC	årligen	500	500	500	
Trygghet löpande investeringar	årligen	1 000	1 000	1 000	
Löpande mindre åtgärder	årligen	250	250	250	
Upprustning av diverse vägar	årligen	1 000	1 000	1 000	
Bulleråtgärder löpande	årligen	20 000	10 000	10 000	
Beläggningar vägar	årligen	8 000	8 000	8 000	
Löpande ramanslag GC-vägar	årligen	10 000	8 000	10 000	
Gångtunnel Resecentrum	2023			5 000	5 000
Korsningar enligt plan	årligen	15 000	10 000	11 000	

Gnejsvägen	2021	8 000			8 000
Rurik Holms väg	2021	5 000			5 000
Vägar enligt plan	årligen	4 000	3 000	3 000	
Broar åtgärder enl besiktning	årligen	1 500	1 500	2 000	
Bussomläggning	2023			200	
SUMMA		81 250	49 250	57 950	
Objekt	Pågår år	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
Belysning					
Belysningsningsåtgärder	årligen	4 000	4 000	4 000	
SUMMA		4 000	4 000	4 000	
Objekt	Pågår år	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
Strategiska markförvärv					
Strategiska markförvärv	årligen	40 000	25 000	20 000	
SUMMA		40 000	25 000	20 000	
Objekt	Pågår år	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
Tekniska anläggningar					
Parkutrustning utbyte	årligen	500	250	250	
Lekplatser, tillgänglighetsanpassning	2021-2022	1 000	1 000		
Lekplats större i Hulans bostadsområde	2021	4 000			4 000
Lekplats, Gråbo - större	2020-2021	3 700			3 900
SUMMA		9 200	1 250	250	
Objekt	Pågår år	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
Klimat och stabilitetsåtgärder					
Stabilitetsåtgärder nettoinvestering	årligen	10 000	10 000	10 000	
Förstudier	årligen	2 000	2 000	2 000	
SUMMA		12 000	12 000	12 000	
Objekt	Pågår år	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl

Fastighet					
Reinvesteringar installationer	årligen	5 000	5 000	5 000	
Säkerhet	årligen	500	500	500	
Energiinvesteringar	årligen	2 500	2 500	2 500	
Verksamhetsanpassning	årligen	10 000	10 000	10 000	
SUMMA		18 000	18 000	18 000	
Objekt	Pågår år	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
Sektor SB - Övrigt					
Fordon och Maskiner	årligen	3 500	4 000	4 000	
Utrustning säkerhetskajand e åtgärder (PDV).	2020-2021	5 000			
Digitalisering - Myndighetsutövning	2021-2023	200	100	100	
Digitalisering - Äkta e-tjänster kopplade till Ecos (miljöenhetens ärendehanteringssystem)	2021-2023	100	70	70	
Digitalisering - GIS	2021-2022	1 500	1 100		
Digitalisering - projektledningssystem	2021-2022	1 000	500		
Utrustning kök	årligen	200	200	200	
Inventarier, samtliga kommunhus	årligen	2 000	2 000	2 000	
SUMMA		13 500	7 970	6 370	
Objekt	Pågår år	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
Sektor LÄR - Övrigt					
Konst	årligen	100	100	100	
Inventarier	årligen	8 000	8 000	8 000	
IT-utrustning	årligen	2 000	2 000	2 000	
Fritidsanläggningar	årligen	2 000	2 000	2 000	
Badplatser utveckling	årligen	300	300	300	
SUMMA		12 400	12 400	12 400	
Objekt	Pågår	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
Sektor SO - Övrigt					
Medicinska produkter och hjälpmedel	årligen	900	900	900	

Äldreomsorg investering/inventarier	årligen	2 400	2 400	2 400	
Övriga investeringar SO	årligen	2 400	2 400	2 400	
Millenium	2020-2022	1 339	342		4 228
SUMMA		7 039	6 042	5 700	
Objekt	Pågår	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
Stab och utveckling - Övrigt					
Kommungemensam IT-utrustning	årligen	1 000	500	500	
Integration av e-arkiv	årligen	300	300	300	
E-handelssystem	2023			1 000	1 000
Ekonomisystem	2022-2023		1 500	500	2 000
SUMMA		1 300	2 300	2 300	
Objekt	Pågår	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
VA - Löpande					
Serviser löpande investeringar	årligen	2 200	2 300	2 300	
Digitalisering produktion löpande	årligen	1 000	1 000	1 000	
Digitalisering vattenmätare löpande	årligen	1 500	1 500	1 500	
Ledningsnätet löpande investeringar	årligen	11 700	12 000	10 100	
Ledningsnätsentreprenader löpande investeringar	årligen	3 100	3 200	3 200	
Vattenproduktionen investeringar	årligen	1 100	1 200	1 200	
Pumpstationer löpande investeringar	årligen	400	400	500	
Nybyggnadsområden investeringar	årligen	2 000	2 000	2 000	
Upprustningsområden investeringar	årligen	15 000	15 000	13 000	
VA-försörjningsplan investeringar	årligen	4 200	4 200	4 300	
Dagvattenupprustning investeringar	årligen	2 100	2 100	2 200	
SUMMA		44 300	44 900	41 300	
Objekt	Pågår	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
VA - planerade och pågående projekt					
Överföringsledning Ölslanda-Ryggebol	2020-2021	5 000			18 000
Säkerhetskajande åtgärder vid VA-anläggning	2020-2024	1 100	1 100	1 100	4 300
Utbyggnad VA Torpadal	2020-2021	32 100			39 000
Alebäckskulverten	2020-2021	6 000			11 000

Vattentäkt Gråbo	2023			8 000	8 000
Överföringsledning Sjövik - Björboholm	2020-2021	5 000			20 000
Tollereds vattenreservoar	2020-2021	5 000			8 500
Vattenkiosker	årligen	500	500	500	
Fordon och utrustning	årligen	1 000	150	900	
Hjullastare	2021	1 000			1 000
Minigrävare VA-distribution	2023			700	7 000
GPS-Utrustning	2022		150		150
Korrelator för läcksökning	2023			200	200
Knavravägen nya VA-anlutning	2021	5 000			5 000
Renovering av rörgalleri Lerums vv	2021-2024	1 100	1 100	1 100	3 800
Alebäcken utredning vattenområde	2021	1 000			1 000
Pumpstation Drängsered ombyggnad	2021	600			600
Nödvattentank	2022		700		700
Ny VA-reservoar Stenkullen	2021-2022	300	5 100		5 400
Ökad reservoarkapacitet Lerum	2021-2023	300	4 000	5 100	9 400
Verkstad Aspedalens pumpstation ombyggnation	2023-2024			200	1 200
SUMMA		65 000	12 800	17 800	
Objekt	Pågår	Budget 21	Plan 22	Plan 23	projektkalkyl
Renhållning					
Löpande investeringar renhållning	årligen	200	200	200	
Ny återvinningscentral	2021-2022	32 500	37 000		70 000
Renovering Hultet	årligen	300	300	300	
Fordon	2021	2 000			2 000
SUMMA		35 000	37 500	500	
TOTALT		649 189	703 812	925 370	
Totalt inkl -20%		519 351	563 050	740 296	
Finansiella anläggningstillgångar		25 000	5 000	5 000	
TOTALT		544 351	568 050	745 296	
*Projektets kalkyl är exklusive inventarier X projektkalkyl saknas					

